

N:o 1.

Af herr **J. Andersson** i Lysvik, *angående beviljande af statsbidrag till aflöning åt lärare och lärarinnor vid mindre folkskolor och fortsättningsskolor, m. m.*

Vid behandlingen af vid nästlidne riksdag väckt förslag om höjande till två tredjedelar af statens bidrag till aflöning af lärare och lärarinnor vid småskolor, fästes i statsutskottets utlåtande uppmärksamhet derpå, att från den då föreslagna förändringen uteslötos lärare och lärarinnor vid mindre folkskolor samt biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor, ehuru samma skäl, som tala för ökadt statsbidrag till aflöningen åt småskolornas lärare och lärarinnor, göra sig gällande äfven i fråga om de två sistnämnda grupperna af lärare och lärarinnor samt att följdriktigheten kräfver, att derest då väckt förslag bifölles, enahanda proportion för statens tillskott till aflöningen för dessa som för lärare och lärarinnor vid småskolorna stadgas, antagande på grund här af, att förslag i denna riktning från Kongl. Maj:t nästa riksdag må kunna förväntas.

Med denna förutsättning kunde anses öfverflödigt att i detta ämne väcka motion. Men mig synes, att i fråga varande förman borde komma kommunerna till godo äfven för mindre folkskolor och biträdesbefattningar vid folkskolor redan innevarande år, i likhet med hvad af förra Riksdagen beslutats angående småskolor. Derjemte anser jag en ytterligare utsträckning af den redan tillämpade grundsatsen i fråga om proportioner mellan statens och kommunernas andelar i den konstanta aflöningen åt folkskolans lärare och lärarinnor vara önskvärd och kunna hafva skäl för sig. För att få ofvan uttalade grundsats fullt

genomförd, synes mig densamma böra tillämpas äfven på fortsättnings-skolorna.

Enligt kongl. kungörelsen den 11 september 1877 är angående statsbidrag till dessa skolor förordnad, »att skoldistrikt — — — må såsom understöd för de lärares aflöning, som i denna skola undervisa utom folkskolans ordinarie undervisningstid — — — erhålla bidrag af allmänna medel sålunda, att för hvarje lärare, som meddelar dylik undervisning under en tid motsvarande två veckor om året, statsbidrag utgår med tjugufem kronor, under en tid motsvarande fyra veckor med femtio kronor, och under en tid motsvarande sex veckor med sjutiofem kronor, under vilkor att skoldistrikt för lärarens aflönande tillskjuter lika stort belopp.»

Så länge inrättandet af nya skolor för folkundervisningen nästan uteslutande är beroende på kommunerna, är viktigt att sådant från statens sida underlättas så mycket som möjligt. Dessa fortsättnings-skolor äro en viktig afslutningslänk i barnundervisningens kedja. Barnen, som bivista dessa skolor, ega den förutsättning, som gör undervisningen i folkskolan jemförelsevis mest fruktbringande. Detta har ock temligen allmänt blifvit insedt, så att dylika skolor kommit till stånd, kanske inom de flesta skoldistrikt i riket. Men äfven der god vilja finnes, kan förmåga fattas att under nu varande förhållanden genom inrättande af nya skolor ytterligare öka den kostnad, som kommunerna för skolväsendet få vidkännas. Den lindring i nämnda kostnad, som genom ökad statsbidrag komme dem till del, skulle bereda möjlighet att inrätta dylika skolor äfven inom mindre bemedlade kommuner, hvilka i allmänhet äro de, som stå efter i denna del.

Under åberopande af hvad sålunda är anfördt, hemställes,

att Riksdagen ville besluta

a) att utan rubbning i öfrigt af nu gällande bestämmelser rörande aflöningen af vid mindre folkskolor anstälde lärare och lärarinnor samt biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor, staten skall till dessa lärares och lärarinnors aflöning bidraga med två tredjedelar af den kontanta aflöningen intill ett lönebelopp af högst 300 kronor med tillämpning af detta beslut från och med innevarande år;

b) att enahanda bestämmelse må beslutas angående statsbidrag till fortsättningsskolor att blifva gällande från och med år 1888 samt

c) att till dessa ändamål må anvisas erforderliga medel.

Om remiss till statsutskottet anhålles.

Stockholm den 18 januari 1887.

J. Andersson
från Vermlands län.

N:o 2.

Af herr **J. Andersson** i Lysvik, *om anvisande af statsanslag för ordnande af s. k. samaritkurser vid rikets folkskoleseminarier och barnmorskeanstalter.*

I samma mån uppmärksamheten blifvit rigtad åt helso- och sjukvården har äfven läkarekrafterna befunnits otillräckliga. I synnerhet visar sig förhållandet sådant inom vidsträckta och glest bebodda landsdelar, der i följd af långt afstånd och allt för dryg kostnad läkare anlitas endast i svårare sjukdomsfall. Huru ofta det inträffar, att en sjukdom eller en skada, som, i tid behandlad af sakkunnig person, lätt kunnat botas, nu i följd deraf, att läkare blifvit af förenämnda orsak för sent tillkallad, blifver obotlig, kan man lätt föreställa sig.

Af nämnda orsak inträffar äfven, att läkare på landsbygden i allmänhet af aflägsset boende sällan kallas till sjukbesök. En kostnad af 15 till 20 kronor och deröfver, hvartill läkarearfvide och skjuts kunna uppgå, är allt för afskräckande. Under sådant förhållande är man hänvisad till personer utan läkarebildning, hvilka efter genomgången läkarevård och öfning vunnit någon erfarenhet i sjukdomars eller skadors behandling. Att dylik behandling af personer, som ej